

OSOGUNEKO ERAKASKERA

(I) ELHEKETA : ASTE HUNTAKO SOLAS-GAIA

2000-2001. IKAS. URTEA

- 1. Espainia aldeko eskualdunek zertako ezagutu eza? →
- 2. Nungoa zen? Zoin etxekokoa? Nola daitezzen? →
- 3. Luzai de munda? Luzaidetxek zoin da. lurr bilago Aragoi edo Orreaga? →

«BORYEL» PERTSULARIA

Espainia aldeko eskualdunek eztute ezagutzen pertsulari haundi hau, ez eta bere izena sekula entzun ere, naski.

Eta bizkitartean Espainiako zen... Bana argitasun bat behar dugu eman hortaz.

Nere herrikoa zen, Luzaide-koa; Bainan gu Espainiari eratzikiak edo lotuak izanikan ere, Benafartarrak, Garazikoak gira, muga egileen gainetik...

Eta horra zergatik lerro hau idazten dituen minizatzen den hango eskuaraz, Nafartarra izanikan ere... zoren eta gure eskuara, gure dantzak, gure ohidura eta aztura guziak, ba eta odoleko lokarriak ere, mendiz bertze aldeko dira ikotz. Ipar aldeko girelakotz.

«Eta nun da herri hori?, galdegincen dute geienek.

Har zazue Nafarroako mapa bat, eta ipar aldeko mugan ikusiko duzue eremu mehar bat mendiz haraindi Benafarroan barna sartzen dena. Eta puntta puntta hartan kausituko duzue izen arrotz bat arras bihurria eskualdunentzat: Valcarlos...

Hangoa zen «Boryel», gure pertsulari haundia, Bordelenekoa, bazterretx eder eta aberats batetakoa. Bere izena zen Manex Echamendi.

33 UKAN. Subjuntif Present.

C.D.S Neri = à moi C.I.S

- Zuk ukan diezadazun = (pour) que vs me l'ayez
- Harek -" diezadan = " qu'il me l'ait
- Guk -" diezadazuen = " que vs me l'ayez
- Heiek -" diezadaten = " qu'ils me l'aient
- C.P. Erran diezadazun = (pour) que vs me le diezaz.

Zuri = à vous

- Nik ukan diezazutan = (pour) que je vous l'aie
- Harek -" diezazun = " qu'il vous l'ait
- Guk -" diezazuzun = " que vs vous l'ayons
- Harek -" diezazuten = " qu'ils vous l'aient

Hari = à lui

- Nik ukan diezotan = (pour) que je le lui aie
- Zuk -" diezozun = " que vs le lui ayez
- Harek -" diezotan = " qu'il le lui ait
- Guk -" diezozun = " que vs le lui ayons
- Zuk -" diezozuen = " que vs le lui ayez
- Harek -" diezotaten = " qu'ils le lui aient

(II) ADITZ IKASKUNTZA.

- 31. Har zazue
- 32. Emanen zinauket.
- 33. Eman diezadazun
- 34. Ikuisten zintudan.

31. UKAN. Imperatif.

C.D.S

C.D.P.

Hek Ukan zakin = aie-le	H. Ukan zikin = aie-les
Zuk -" zazue = ayez-le	Z. -" zkitzu = ayez-les
Harek -" beza = qu'il l'ait	Ha. -" bitza = qu'il les ait
Guk -" diezazun = ayons-le	G. -" diezazun = ayons-les
Zuk -" zazue = ayez-le	Z. -" zkitzu = ayez-les
Heiek -" bezate = qu'ils l'aient	H. -" bitzate = qu'ils les aient

32. UKAN. Conj. à dble. Cplt Conditionnel I

Nik nuke = je l'aurais

C.D.S

Neri = à moi

C.I.S

- Zuk zinauket = Vous me l'auriez
- Harek lauket = Il me l'aurait
- Zuk zinauketet = Vous me l'auriez
- Heiek lauketet = Ils me l'auraient
- C.P. Emanen zinauket = Vous me le donneriez

Zuri = à vous

- Nik nauzuke = je vous l'aurais C.P.
- Harek lauzuke = il vous l'aurait Erranen lauzuke
- Guk ginauzuke = nous vous l'aurions il vous le dirait
- Heiek lauzukete = ils vous l'auraient

Hari = à lui

- Nik nioke = je le lui aurais C.P.
- Zuk zinioke = vous le lui auriez Erranen nioke
- Harek lioke = il le lui aurait je le lui dirais
- Guk ginioke = nous le lui aurions
- Zuk ziniokete = vous le lui auriez
- Heiek liokete = ils le lui auraient